

DJEČJI VRTIĆ RIJEKA

UPRAVNO VIJEĆE

Dolac 3, Rijeka

Rijeka, 30.09.2016.

Upravno vijeće Dječjeg vrtića Rijeka je na sjednici održanoj dana 30. rujna 2016.g. razmatralo Kurikulum Dječjeg vrtića Rijeka za pedagošku 2016./2017. godinu te jednoglasno donijelo sljedeću

O d l u k u

Usvaja se Kurikulum Dječjeg vrtića Rijeka za pedagošku 2016./2017. godinu.

Predsjednica Upravnog vijeća

Ivana Jurčić
Ivana Jurčić

Tel: ++385 51 335 633, ++385 51 333 916, ++385 51 333 818, Fax: ++385 51 333 044
Dolac 3, 51000 Rijeka, OIB: 30123739908, IBAN: HR2324020061100608465
web: <http://rivrtici.hr>, e-mail: info@rivrtici.hr

Kurikulum vrtića

za pedagošku 2016/2017. godinu

Rijeka, rujan 2016.

SADRŽAJ

1.	O nama.....	3
2.	Naša misija.....	4
3.	Naša vizija.....	4
4.	Načela, temeljne vrijednosti, ciljevi.....	5
5.	Strategije učenja.....	7
6.	Programi	9
7.	Kraći programi	22
8.	Projekti	24
9.	Posebni programi	27
10.	Sigurnosno zaštitni i preventivni programi	31
11.	Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću	34
12.	Etički kodeks.....	38

1. O nama

Dječji vrtić Rijeka je predškolska ustanova, koja u svom sastavu ima pet Centara predškolskog odgoja (CPO Maestral, CPO Potok, CPO Sušak, CPO Turnić i CPO Zamet), unutar kojih je 31 Podcentar na različitim lokacijama u gradu. Sjedište ustanove – uprava, nalazi se u samom centru grada na adresi Dolac 3.

Dječji vrtić godišnje polazi oko 3350 djece, s kojima radi 374 stručna djelatnika (344 odgajatelja i 30 stručnih suradnika različitih profila), koji nastoje osigurati što sigurniji, sadržajni i kvalitetniji boravak djece u vrtićima.

Odgojno obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji, a ostvaruje se u redovitom i posebnim programima s djecom od navršениh 6 mjeseci života do polaska u osnovnu školu. Uz redovite programe provode se posebni i specijalizirani programi.

Bogati vrtićki sadržaji

Temeljno ishodište svih programa čini Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Svi programi u svom središtu imaju dijete i njegove potrebe te ih kreiramo pomno prateći interese djece, kao i interese roditelja korisnika usluga. Posebnu pozornost posvećujemo djeci jaslica i vrtića u periodu prilagodbe, početkom rujna, a i tijekom godine ako se radi o novoupisanoj djeci. Iskustvo je pokazalo da prilagodbu olakšava postupni dolazak, kraći boravak djeteta i boravak, uz odgajatelja, jednog od roditelja novog djeteta u skupini. U redovitom 10 satnom programu provode se i programi koji svojim sadržajima obogaćuju redovni program, a to su elementi Waldorfske i Reggio pedagogije, elementi programa Korak po korak, kao i Situacijskog pristupa te vrtića po mjeri djeteta tzv. Vrtića u skladu s dječjom prirodom. Njihova je posebnost u tome što su se integrirali u postojeće programe te postali dio standarda predškolskog odgoja u Dječjem vrtiću Rijeka.

2. Naša misija

Misija našeg vrtića je odgojiti samostalno, radoznalo, kreativno dijete koje je sposobno razumijevati i prihvaćati sebe i druge putem igre čiji čar i užitak nikad ne prestaje.

3. Naša vizija

Djeca su najveća nada svih ljudi, vrijedna svih napora, zaslužuju najbolje što im možemo pružiti.

UNICEF (iz Deklaracije o pravima djeteta)

4. Načela, temeljne vrijednosti, ciljevi

Tijekom proteklih godina razvoja ustanove značajne su pomake potaknuli raniji temeljni dokumenti: Konceptija razvoja predškolskog odgoja i Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece, od 1991. godine, kao i Prijedlog koncepcije ranog odgoja i obrazovanja 2002. godine značajno su unaprijedili sustav predškolskog odgoja usmjeren na demokratizaciju i humanizaciju odgojno – obrazovnog procesa, a njihova provedba i primjena u praksi omogućena je i potpomognuta razumijevanjem Osnivača i Odjela gradske uprave za odgoj i školstvo. Novi iskorak u tom smislu predstavlja donošenje Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje 2014. godine.

Kurikulum Dječjega vrtića Rijeka utemeljen je na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i njime utvrđenim načelima. Načela, koja čine vrijednosna uporišta, dio su bitne sastavnice kojom se osigurava unutarinja usklađenost svih sastavnica kurikulumu i partnersko djelovanje sudionika u izradi i primjeni kurikulumu. Načela su:

- Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću
- Partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom
- Osiguravanje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju
- Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse.

Temeljne vrijednosti koje ugrađujemo u ovaj dokument zacrtane su Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjeloviti osobni razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. One su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost.

Na isti način Kurikul Dječjeg vrtića Rijeka usmjeren je ka ostvarivanju ciljeva zacrtanih Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, a ovi se ciljevi odnose na: osiguravanje dobrobiti za dijete (osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit, obrazovna dobrobit, socijalna dobrobit) i cjelovit razvoj, odgoj i učenje djeteta te razvoj kompetencija.

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelj i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliču. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud

ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgajatelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta, te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

Ovdje smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno i korektno izvješćivati o razvoju njihovog djeteta, a skrbit ćemo i za vlastiti stručni i profesionalni razvoj.

DJECI ŽELIMO PUNO ZAIGRANOSTI, RODITELJIMA RODITELJSKU SREĆU, ZAPOSLENIMA KVALITETU ODNOSA, PRIJATELJIMA I SURADNICIMA ZADOVOLJSTVO U SURADNJI S NAMA.

5. Strategije učenja

Donošenjem strategije ovoga Kurikula teži se osiguranju uvjeta potrebnim za cjeloviti razvoj svakog djeteta.

Odgojno-obrazovne ishode donose odgojitelji i stručni suradnici poznavajući potrebe djece (tjelesne, emocionalne, spoznajne, socijalne, komunikacijske i sl.); te njihove individualne potencijale, a odnose se na razvoj temeljnih kompetencija : znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritickog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okolini dr. Pri tom je igra osnovni model ucenja i cjelovitog razvoja djeteta.

To se postiže otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom koji djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućuje slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja , autonomije i odgovornosti. Pri tom je zadaća odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje.

Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog okruženja. Stimulirajuće okruženje jest ono u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije.

Odgajatelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne strategije podrške, odnosno stvarajući prostorni i materijalni kontekst, vremenski, socijalno-emocionalni i sl., vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa , samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti. U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima a svoje iskustvo verbalizira.

Strategije podrške kroz

Prostorno-materijalni kontekst:

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak, dajući osjećaj topline i sigurnosti. Materijali su složeni na dohvata djece, u dovoljnim količinama , primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara djeci omogućuje različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem.

Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

Vremenski kontekst:

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

Komunikacijski kontekst:

U interakciji s djetetom odgojitelj njeguje stav koji neće biti poučavateljski, već nedirektivni.

U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu.

Uvažavajući sigurnost svakog djeteta, odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti. To čini promatrajući i prateći djetetovo ponašanje, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju.

Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu što nas okružuje. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

S obzirom na važnost razvoja sposobnosti samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, na način da djetetu daje jasne upute, da objašnjava posljedice pojedinog ponašanja, da dogovara jasna pravila te verbalnim i neverbalnim putem dijete opskrbljuje jasnim povratnim informacijama.

6. Programi

Programi odgoja i obrazovanja predškolske djece polaze od stvarnih potreba djeteta kao cjelovite dinamične osobnosti, koja se nalazi u stalnoj interakciji s fizičkim i društvenim okruženjem, što čini bitan faktor djetetovog vlastitog razvoja.

U funkcionalnom smislu cjelovitih programa, koji ima za cilj poticanje i razvoj svih aktualnih i potencijalnih sposobnosti djeteta (tjelesnih, umnih, osjećajnih i društvenih), razvijamo i pojedinačne specijalizirane, komplementarne, interesne programe s ciljem poticanja razvoja pojedinih djetetovih sposobnosti.

REDOVITI CJELODNEVNI PROGRAM

Redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima provodi se u svim Centrima predškolskog odgoja Dječjeg vrtića Rijeka.

Obilježja programa:

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu.

Namjena Programa:

Program je namijenjen djeci ranog i predškolskog uzrasta, a odvija se kao:

- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 6 mjeseci do navršениh 12 mjeseci
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10 satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu
- cjelodnevni 10 satni program za djecu jasličke i vrtićke dobi - rad u smjenama
- poludnevni 6 satni program za djecu u Klinici za pedijatriju KBC-a na Kantridi

Nositelji programa:

Programe provode suvremeno educirani i stručno kompetentni djelatnici: odgojitelji, pedagozi, psiholozi, i edukacijski rehabilitatori .

Način ostvarivanja Programa:

Način ostvarivanja Programa je usklađen s potrebama roditelja glede njihovih radnih i drugih obveza, a provođenje pedagoškog procesa s potrebama djeteta i grupom djece.

Redoviti program počinje s radom u 6,30 sati i traje do 17,00 sati u svim podcentrima DV Rijeka.

Za roditelje koji rade u smjenama organiziran je boravak djeteta prije podne od 6,30 sati do 17,00 sati, a poslijepodne od 11,30 do 21,30. U skladu sa njihovim potrebama organizira se boravak djeteta sa dnevnom i/ ili tjednom izmjenom smjena u PPO Potok – 2 grupe jaslica i 3 grupe vrtića.

Za pripadnike talijanske nacionalne manjine organiziran odgojno-obrazovni program u trajanju od 10 sati koji se provodi na talijanskom jeziku u 6 vrtićkih skupina /Gabiano, Topolino, Belveder, Zvonimir Cviić, Mirta i Gardelin/ te u jednoj jasličkoj skupini u PPO Mirta.

Za djecu koja borave u Klinici za pedijatriju KBC-a na Kantridi program se odvija od 10,00 do 18,00 sati.

Način vrednovanja:

Vrednovanje redovitih razvojnih programa ostvaruje se kroz praćenje provedbe bitnih zadaća Godišnjeg plana i programa Centara predškolskog odgoja, samoevaluacijom odgajatelja te putem upitnika za djecu, odgajatelje i roditelje na kraju pedagoške godine.

PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA S ELEMENTIMA INFORMATIČKE PISMENOSTI

Obilježja programa:

Program se ostvaruje na osnovi suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa od 2004. godine.

Cilj:

Razvijanje svijesti o širenju mogućnosti komuniciranja te lakšem pristupu informacijama kroz učenje stranog jezika kako u svakodnevnim aktivnostima, tako i u korištenju računalom.

Namjena programa:

Program je namjenjen predškolskoj djeci u cjelodnevnom redovitom programu od 4. godine do polaska u školu, a djeca su uključena u mješovite skupine.

Nositelji programa:

S djecom rade odgojiteljice s dodatnom izobrazbom engleskog jezika (položen peti stupanj znanja engleskog jezika i informatičke pismenosti koje ispunjavaju uvjete u skladu s

propisima. Pravilnikom o vrsti stručne spremlje stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spremlje ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (Narodne novine broj 133/97) i vrijedećim normativima za obvezan broj djelatnika (Narodne novine broj 29/83).

Način i vrijeme ostvarivanja:

Program se provodi za vrijeme cjelodnevnog boravka djece u vrtiću, u okviru radnog vremena vrtića od 6,30 do 17,00 sati svakodnevno, od 01. rujna do 30. lipnja.

Mjesto ostvarivanja:

CPO Turnić, PPO Turnić 1 skupina

PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

Obilježja programa:

Program se ostvaruje na osnovi suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa od 2004. godine.

Cilj:

Stvarati adekvatne poticaje i okruženje za cjelokupni razvoj djeteta, posebno one kojima će se zadovoljiti djetetova potreba za učenjem stranog jezika, tako da će se rano učenje engleskog jezika realizirati kroz situacijski pristup rada s djecom.

Specifične zadaće:

Program se temelji na zadaćama koje polaze od humanističke koncepcije odgojno - obrazovnog rada, a od specifičnih zadaća izdvajamo: - razvijati kod djeteta senzibilitet za engleski jezik, poticati i motivirati dijete na situacijsko učenje riječi, jezičnih i fonetskih formi, poticati djetetovu samoaktivnost i interes za postupnim slušanjem, razumijevanjem i usvajanjem engleskog vokabulara, postupno razvijati kod djeteta vještinu komuniciranja na engleskom jeziku...

Namjena:

Program je namjenjen predškolskoj djeci u cjelodnevnom redovitom programu od 4. godine do polaska u školu, a djeca su uključena u mješovite skupine do 20 djece.

Nositelji:

S djecom rade odgojiteljice s dodatnom izobrazbom engleskog jezika (položen peti stupanja engleskog jezika) koje ispunjavaju uvjete u skladu s propisima.

Način ostvarivanja

Program se provodi za vrijeme cjelodnevnog boravka djece u vrtiću, u okviru radnog vremena vrtića od 6,30 do 17,00 sati svakodnevno, od 01. rujna do 30. lipnja.

Mjesto:

CPO Kvarner, PPO Vežica 1 skupina

CPO Maestral, PPO Kvarner 1 skupina

CPO Potok, PPO Potok 2 skupine

CPO Zamet, PPO Krijesnica 1 skupina

PROGRAM RANOG UČENJA TALIJANSKOG JEZIKA

Obilježja programa

Program se ostvaruje na osnovi suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa od 2004. godine

Cilj:

Osigurati poticajno okruženje (prostor, oprema, stručni kadar, raznovrsne aktivnosti...) u kojem će dijete na prirodan i spontan način učiti talijanski jezik u situacijskom kontekstu.

Zadaće:

Su osim onih koje utječu na cjelokupni razvoj i proizlaze iz humanističke koncepcije još specifične kako bi se utjecalo na razvoj senzibilnosti za strani jezik, npr. - razvijanje vještine komuniciranja na stranom jeziku, - oblikovanje pojmova i predodžbi...

namjena programa:

Program je namjenjen predškolskoj djeci u cjelodnevnom redovitom programu od 4. godine do polaska u školu, a djeca su uključena u mješovite skupine.

Nositelji:

S djecom rade odgojiteljice s dodatnom izobrazbom talijanskog jezika (položen peti stupanj talijanskog jezika) koje ispunjavaju propisane uvjete.

Način ostvarivanja:

Program se provodi za vrijeme cjelodnevnog boravka djece u vrtiću, u okviru radnog vremena vrtića od 6,30 do 17,00 sati, svakodnevno, od 01. rujna do 30. lipnja.

Mjesto:

CPO Kvarner, PPO Morčić 1 skupina i CPO Turnić, PPO Podmurvice 1 skupina

REDOVNI PROGRAM OBOGAĆEN SPECIFIČNIM SADRŽAJIMA IZ SPORTA „IGROM DO SPORTA“

Obilježja programa: Program se ostvaruje na osnovi suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Cilj: Zadovoljiti biotičku potrebu djeteta za kretanjem i igrom

Zadaće:

- utjecati na transformaciju sposobnosti i osobina /motoričke, funkcionalne, morfološke, emocionalne i kognitivne/ djeteta predškolske dobi
- Stjecati i usavršavati bazične motoričke informacije koje imaju visoku prisutnost u svakodnevnim situacijama
- Zadovoljiti potrebu za afirmacijom, uspjehom i samopoštovanjem
- Usvajanje zdravih navika i stilova življenja

Nositelji programa:

Kineziolozi i odgajatelji koji su završili dodatne edukacije iz područja kineziologije, sporta i tjelesnih aktivnosti djece predškolske dobi.

Mjesta provedbe:

PPO Drenova: 4 odgojne skupine

PPO Galeb: 2 odgojne skupine

PPO Krnjevo: 1 odgojna skupina

PPO Srdoči: 1 odgojna skupina

PPO Zamet: 4 odgojne skupine

UKUPNO: 12 odgojnih skupina s oko 270 upisane djece i 24 odgajatelja

Vježbanje se provodi četiri puta tjedno po programu koji zajedno planiraju i provode kineziolozi i odgajatelji polazeći od načela integriranog učenja i psihofizičkih karakteristika dobi svakog pojedinog djeteta. Dnevno vrijeme vježbanja usklađeno je s potrebama i psihofizičkim karakteristikama djece.

Vrednovanje programa:

Praćenje i vrednovanje programa provodi se na dvije razine:

1. Unutar samog programa inicijalnim, kontrolnim i finalnim mjerenjima
2. Suradnjom s Učiteljskim fakultetom kroz procese praćenja, istraživanja analiziranja podataka dobivenih mjerenjem

Vremenik provedbe programa:

ORGANIZACIJSKI OBLICI RADA	SADRŽAJ	CILJEVI I ZADAĆE	VREMENIK
Usmjerena tjelesna aktivnost	Biotička motorička znanja - znanja za svladavanje prostora - znanja za svladavanje prepreka - znanja za svladavanje otpora - znanja za manipulaciju objektima	- stjecanje i usavršavanje bazičnih motoričkih informacija koje imaju visok utilitet u svakodnevnom životnim situacijama - pomagati optimalan rast i razvoj djece predškolske dobi	kontinuirano kroz godinu
Usmjerena tjelesna aktivnost	Specifična motorička znanja: - atletika - sportska gimnastika - plivanje - košarka - rukomet - nogomet - odbojka - hokej - ritmičko-sportska gimnastika - borilački	- stjecanje novih motoričkih znanja iz različitih kinezioloških aktivnosti (elementi sportova) - utjecati na razvitak mišićne mase i stvaranje optimalnih omjera svih morfoloških značajki - razvijati sposobnosti krvožilnog i dišnog sustava - utjecati na razvijanje bazičnih motoričkih sposobnosti (brzinu, koordinaciju, ravnotežu, preciznost, gibljivost i	kontinuirano kroz godinu

	<p>sportovi</p> <ul style="list-style-type: none"> - tenis - biciklizam i Koturaljkanje 	<p>snagu)</p>	
	<p>Inicijalna i finalna provjeravanja</p>	<p>- praćenje i vrednovanje rada (utvrđivanje inicijalnog stanja svakog djeteta u procesu vježbanja, te utvrđivanje i analiza finalnih stanja)</p>	<p>Početak i krajem provođenja programa – rujan/lipanj</p>
<p>Izleti / posjete</p>	<p>Jednodnevni izleti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sportska druženja u prirodi - na snijegu <p>Posjete sportskim klubovima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - boravak na svježem zraku, zadovoljenje potrebe za kretanjem, igrom i grupnom identifikacijom - doživljaj sportskih terena i primjena motoričkih znanja u stvarnim uvjetima - upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima 	<p>Rujan /svibanj</p> <p>Prosinac /siječanj</p>
	<p>Susreti sa sportašima</p>	<p>- upoznavanje sa sportovima, sportskim disciplinama i sportašima</p>	<p>Tijekom godine</p>
<p>Priredbe</p>	<p>Prezentacije rada</p>	<ul style="list-style-type: none"> - omogućiti djeci zadovoljenje potreba za afirmacijom, samovrednov-anjem i samopo-štovanjem - informirati roditelje o radu 	<p>Prosinac lipanj</p>

REDOVAN PROGRAM OBOGAĆEN ELEMENTIMA METODOLOGIJE KORAK PO KORAK

Program *Korak po korak* je sustavni pristup predškolskom i osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju koji se temelji na spoznajama znanstvene psihologije i pedagogije o optimalnim oblicima učenja i poučavanja u dječjoj dobi.

Program *Korak po korak* predstavlja suvremeni, razvojno-primjereni, kurikulumski pristup poučavanju djece od šest mjeseci do desete godine života. Polazeći od općih razvojnih karakteristika djece određene dobne skupine i djetetovih individualnih osobina, određuju se individualni ciljevi napretka svakog djeteta koji se ostvaruju kroz primjereno osmišljene aktivnosti, metode poučavanja te metode kontinuiranog praćenja napretka i postignuća djece.

Obilježja programa

Ciljevi Programa *Korak po korak* usmjereni na djecu:

- prihvaćanje i brže prilagođavanje promjenama;
- samostalnost, inicijativnost i nezavisnost u rješavanju problema i poduzimanju akcije;
- sposobnost odlučivanja i činjenja izbora;
- kritičko mišljenje i prosuđivanje te sposobnost promišljanja, obrazlaganja i opravdavanja svakog svog misaonog ili vanjskog postupka;
- povezivanje naučenoga sa stvarnim životnim situacijama, što za posljedicu ima trajnost znanja i njegovu primjenu u novim situacijama;
- samopouzdanje i sposobnost samoevaluacije, toleranciju za neuspjeh i sposobnost učenja iz pogrešaka;
- kreativno i domišljato izražavanje, vještine konstruktivne komunikacije (traženje i davanje podataka, provjera i vrednovanje podataka razgovorom s odgajateljem/učiteljem i članovima šire zajednice, prezentiranje rješenja i rezultata rada);
- vještine suradnje s malom grupom vršnjaka i zajedničko dolaženje do rješenja;
- sposobnost uočavanja i formuliranja pitanja (prepoznavanja problema) o svijetu, prirodi i ljudskoj zajednici;
- unutarnju motivaciju i želju za doživotnim učenjem;
- djelatno sudjelovanje u društvu i skrb za okruženje;
- znatiželju i zavidljivost prirodom te potrebu čuvanja svih oblika života u prirodi.

Odgajatelji u Programu *Korak po korak*:

- poštuju svako dijete i vjeruju u mogućnost uspjeha svakog djeteta;
- pokazuju visoka očekivanja u odnosu na svako dijete;

- poštuju različitost među djecom i kulturama kojima ona pripadaju;
- pokazuju kreativnost i sposobnost stvaranja poticajnog okruženja za primjeren razvoj i napredak svakog djeteta;
- pokazuju da su komunikativni, pozitivno usmjereni i pravi prijatelji djece i njihovih roditelja;
- poštuju timski rad;
- pokazuju kritičnost prema sebi i spremnost za stalno samovrednovanje svoga rada;
- pokazuju zainteresiranost za svoj profesionalni razvoj.

Načela rada

Razvojno-primjereni postupci koji uzimaju u obzir cjelovitost djeteta - Razvojno-primjereni praksa uvažava principe dobne i individualne primjerenosti. Odgajatelji koji primjenjuju razvojno-primjereni metode poučavanja, polaze od postojećeg znanja, interesa i iskustva djece i potičući ih da postavljaju pitanja, sudjeluju u raspravi i obrazlažu odgovore i zaključke, vode djecu k novim znanjima. Odgajatelji uočavaju, koriste i nadograđuju pokazani dječji interes osiguravajući im brojne izvore informacija, potiču novo učenje.

Djetetu usmjeren pristup poučavanja koji je utemeljen u individualizaciji. Individualizirano poučavanje polazi od stupnja razvoja svakog djeteta i uključuje planiranje primjerenih aktivnosti koje će svakom djetetu omogućiti osjećaj uspješnosti i izazova, planiranje opreme i materijala prema interesima svakog pojedinog djeteta te uvažavanje raznolikosti svakog djeteta i njegove obitelji. Odgajatelji prihvaćaju svako dijete kao individu, jedinstven proizvod obitelji, kulture, okoline, zdravlja, temperamenta i osobnosti.

Centri aktivnosti u grupi/razredu - Centri aktivnosti promiču učenje kroz istraživanje, samostalnost i aktivnu angažiranost te omogućuju individualizirano poučavanje. U takvom okruženju djeca aktivno uče u suradnji s vršnjacima i s odraslima, uče se samostalnom izboru i preuzimanju odgovornosti za vlastiti izbor/učenje te uče odgovorno koristiti ponuđeni materijal.

Obiteljsko sudjelovanje - Roditelji se uvažavaju kao prvi odgajatelji i učitelji svoje djece i najvažniji izvor informacija za razumijevanje njihovog razvoja. Logično je stoga da ih se smatra najvažnijim partnerima vrtića u poučavanju djece. Dijeljenjem odgovornosti za uspjeh u razvoju djeteta i aktivnim sudjelovanjem u različitim aktivnostima, obitelj i vrtić pridonose razvijanju tradicije zajedničke brige za dijete i povjerenja među svim članovima zajednice koji su važni za djetetov razvoj.

Kontinuirano stručno usavršavanje i tehnička potpora odgajateljima/učiteljima - Program *Korak po korak* osobitu pozornost posvećuje stručnom usavršavanju odgajatelja i učitelja. Pučko otvoreno učilište *Korak po korak* u suradnji s InternationalStepbyStepAssociation i vrhunskim svjetskim stručnjacima iz područja razvojno-primjerenih metoda poučavanja,

kontinuirano razvija tehničku potporu u vidu priručnika, didaktičkih materijala, seminara, radionica, kao i indikatora za procjenu kvalitete odgojno-obrazovnog rada odgajatelja.

Namjena programa

Metodologija usmjerena na dijete prema programu stručnog usavršavanja *Korak po korak* predstavlja suvremeni, razvojno-primjereni, kurikulumski pristup poučavanju djece od šest mjeseci do desete godine života. Program stručnog usavršavanja *Korak po korak* namijenjen je odgajateljima i stručnim suradnicima u vrtićima.

Nositelj programa

Odgajatelji dodatno educirani i supervizirani u programu Korak po Korak koji se provodi u PPO Đurđice i PPO Krijesnica uz podršku i suradnju s Pučkim otvorenim učilištem *Korak po korak*, Ilica 73, Zagreb

Način ostvarivanja programa praćenje i njegovo vrednovanje

Tijekom stručnih usavršavanja odgajatelja i stručnih suradnika koristi se obrazac za vrednovanje teme i nositelja programa. Za praćenje ostvarivanje programa u odgojno-obrazovnom radu odgajatelja koristi se dokument 'Kompetentni odgajatelji 21. stoljeća' tijekom procesa samovrednovanja i mentorske podrške odgajateljima.

REDOVITI PROGRAM OBOGAĆEN KATOLIČKIM VJERSKIM ODGOJEM

U sklopu redovitog programa, u Dječjem vrtiću se provodi program koji svojim specifičnim sadržajima katoličkog vjerskog odgoja obogaćuje redoviti 10,5-satni program te za koje je dobivena suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Obilježja programa

U skladu sa ciljevima Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece i s ciljem cjelovitog odgoja predškolskog djeteta, cilj ovog programa je pomoći djetetu otkrivati autentične vrednote Evanđelja (u odnosu na sebe, druge ljude stvoreni svijet i na Boga) te na taj način njegovati duhovnu i religioznu dimenziju djeteta.

Zadaće Programa su:

- Svakidašnje situacije djeteta i njegovo iskustvo povezati s nekim oblicima kršćanskog života i vrednota te mu omogućiti doživljajno upoznati temeljne poruke Evanđelja;

- Njegujući djetetove sposobnosti divljenja i čuđenja, buditi duhovne snage koje će mu pomoći osmisliti svoj svakidašnji život i ohrabriti ga u prevladavanju životnih poteškoća;
- Omogućiti djetetu autentičan osobni odnos s porukama vjere njegujući ozračje poticanja i postavljanja pitanja na koja se zajedno s djecom traže odgovori (za razliku od formalnog oblikovanja vjerskog znanja);
- Koristeći životnu situaciju djeteta te nudeći mu različite sadržaje kao poticaje pomoći djetetu da raste na autentičnim kršćanskim vrednotama, i to u odnosu na sebe, druge ljude, u odnosu na svijet koji ga okružuje i u odnosu na Boga.

Program se provodi situacijski, prateći dječje interese i potrebe. Planirani poticaji nude se djetetu prema ritmu liturgijske godine, godišnjih doba i prema kršćanskim blagdanima, ističući njihovo autentično, a ne sekularizirano značenje.) osobito Dani kruha, Svi sveti, Sveti Nikola, Došašće, Božić, Korizma, Uskrs)

Pri tom sadržaji slijede tematske cjeline kroz godinu predložene u *Programu katoličkog vjerskog odgoja djece predškolske dobi*, Zagreb, 2001. :

- Doček i prihvaćanje djece
- Stvoreni svijet i stvorenja u njemu
- Kraljevstvo Božje
- Božić- radost Isusova dolaska na svijet
- Isusovo djetinjstvo i život
- Otkrivanje tajne života
- U znaku vode i svjetla- ususret Uskrsnom Isusu
- Majka
- Moja kršćanska zajednica -Crkva.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci od 3 godine do polaska u školu čiji roditelji pisanom suglasnošću iskazuju potrebu za katoličkim vjerskim odgojem.

Način ostvarivanja

Ovaj Program se integrira u redovite programe vrtića i to kao :

- cjelodnevni program, poludnevni program i kraći program ovisno o tome da li u odgojnoj skupini rade dva ili jedan odgojitelj u vjeri. Kraći Program odgojiteljica provodi nakon redovnog programa jedan put tjedno po 1,5-2 sata

PPO Potok – 1 grupa

PPO Rastočine - 1 grupa

PPO Defin – 1 grupa

PPO Gardelin- 1 grupa

PPO Pehlin- 1 grupa

Nositelji programa

Za stručno provođenje programa vjerskog odgoja zaduženi su osposobljeni i stručno kompetentni odgojitelji predškolske djece sa završenim jednogodišnjim teološko-katehetskim dopunskim studijem i kanonskim mandatom. Odgojiteljice u vjeri se trajno educiraju kroz individualno i zajedničko usavršavanje. Seminarima u organizaciji Povjerenstva za predškolski vjerski odgoj Nacionalnog katehetskog ureda HBK.

Način vrednovanja

Stručnu podršku (opservacija, praćenje djece, uvid u pedagošku dokumentaciju, vođenje stručnog usavršavanja na razini ustanove) daju stručni suradnici psiholog i pedagog, a odgajatelji u vjeri praćenjem ostvarivanja programa i samoevaluacijom.

REDOVITI PROGRAM OBOGAĆEN ELEMENTIMA WALDORFSKE PEDAGOGIJE

Obilježja programa

Cilj programa je poticanje zdravog i skladnog razvoja djetetovih tjelesnih, duševnih i duhovnih potencijala uvažavajući načela waldorfske pedagogije (individualizacija, uključivanje obitelji, sveobuhvatno shvaćanje, osposobljavanje osjetila i samoodgoj odgajatelja).

Zadaće programa obuhvaćaju oblikovanje prostora na načelima waldorfske pedagogije u funkciji poticanja cjelovitog razvoja djeteta, zadovoljavanje osnovnih tjelesnih potreba, razvoj samopouzdanja i osjećaja sigurnosti, uočavanje i poticanje razvoja djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i mogućnosti, poticanje svih 12 osjetila, poticanje stvaralačkih sposobnostikoje dijete spontano iskazuje te otkrivanje aktivne uloge roditelja.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci u dobi od treće godine života do polaska u školu, čiji su roditelji odabrali redoviti program obogaćen elementima waldorfske pedagogije.

Nositelji programa

Nositelji programa su odgajatelji predškolske djece koji imaju završene dopunske edukacije za waldorfskog odgajatelja.

Način ostvarivanja programa

Redoviti program obogaćen elementima waldorfske pedagogije provodi se kao 10,5- satni program, svakodnevno od 1.09. do 30.06. u podcentru predškolskog odgoja Bulevard.

Sadržaj i vrijeme realizacije programa određuje smjena godišnjih doba. Godišnji ritam gradi se na temelju karakteristike godišnjih doba i svetkovina. U tjednom ritmu se izmjenjuju umjetničke i druge aktivnosti.

PROGRAM PREDŠKOLE

Obilježja programa i cilj:

Osigurati okruženje (prostor, oprema, skupina vršnjaka, odrasle osobe, zbivanja, djelatnosti) u kojem će dijete u godini prije polaska u školu razviti svoje potencijale (tjelesne, osjećajne, izražajne i spoznajne mogućnosti) te kroz zadovoljenje djetetovih aktualnih interesa steći znanja, vještine i navike (u skladu s karakteristikama njegove dobi i osobnim karakteristikama) koje će mu pružiti sigurnost nužnu za savladavanje školskog programa i djelovanje u promjenjenim životnim uvjetima.

Programom se određuju zadatci (trajne, razvojne i posebne) i sadržaji odgojno - obrazovnog rada.

Namjena:

Predškola je namijenjena djeci u godini prije polaska u školu.

Nositelji:

Program s djecom ostvaruju odgajatelji (u suglasju sa zakonskim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN, broj 10/97, 107/07 i 94/13, čl.24.)

Vrijeme ostvarivanja:

Od 1. listopada 2016. do 1. lipnja za predškolu integriranu u redoviti program te od 1. veljače do 1. lipnja za djecu koja nisu polaznici vrtića. Ukupno 250 sati godišnje.

Mjesto:

Svi PPO-i Dječjeg vrtića Rijeka sa odgojnim skupinama u kojima se nalaze djeca u godini prije polaska u osnovnu školu, odnosno PPO-i u svakom CPO-u prema prispjelim prijavama djece koja nisu polaznici vrtića.

7. Kraći programi

IGRAONICA LOPTICA

Obilježja programa

Cilj programa je poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija, sposobnosti i mogućnosti, u skladu sa suvremenim znanstvenim spoznajama, zakonitostima djetetova razvoja i njegovim stvarnim mogućnostima, posebice u odnosu na jačanje pozitivne slike o sebi i stjecanja socijalnih vještina.

Namjena programa

Cjeloviti kraći program Igraonice „Loptica“ namjenjen je djeci predškolske dobi (od 4 godine do polaska u školu), koja nisu obuhvaćena primarnim programom ranog odgoja i obrazovanja.

Nositelji programa

Nositelj programa su odgajatelji predškolske djece.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi jednom tjedno u trajanju od 90 minuta, tijekom poslijepodnevni sati u podcentru predškolskog odgoja Vežica.

IGRAONICA ZA UČENJE ENGLESKOG JEZIKA

Obilježja programa

Cilj programa je stvarati adekvatne poticaje putem kojih će se kod djece probuditi interes i pozitivan odnos prema učenju stranog (engleskog) jezika.

Namjena programa

Specijalizirani kraći program Igraonice namjenjen je djeci predškolske dobi (od 4 godine do polaska u školu) polaznicima redovitog programa vrtića, s mogućnošću uključivanja i djece koja nisu polaznici vrtića.

Nositelji programa

Nositelj programa su odgajatelji predškolske djece stručno osposobljeni u području znanja engleskog jezika i položenim testom profesionalnog znanja za poučavanje engleskog jezika u ranoj dobi.

Način ostvarivanja programa

Program se provodi dva puta tjedno u trajanju od 40 minuta u PPO-ima Potok, Mavrica i Oblačić.

8. Projekti

PROJEKT VRTIĆ U SKLADU S DJEČJOM PRIRODOM (VRTIĆ - DJEČJA KUĆA)

Projekt Vrtić u skladu s dječjom prirodom (Vrtić - dječja kuća) predstavlja oživotvorenje Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece kao osnovnog programskog dokumenta u području ranog odgoja i obrazovanja.

Projekt podrazumijeva trajno istraživanje odgojno-obrazovnog procesa u cilju njegovog usklađivanja sa stvarnom prirodom djeteta te suvremenim znanstvenim spoznajama o djetetovom razvoju, učenju i potrebama. Prostor djetetova odrastanja, igre i učenja se oblikuje po mjeri djeteta te se ističe važnost sveukupnog okruženja (fleksibilna organizacija prostora, obilje materijala, mogućnost izbora, sloboda kretanja...) i ozračja (povjerenje, prihvaćanje različitosti, uvažavanje) u vrtiću. Projekt se od 2001. godine provodi u podcentru predškolskog odgoja Galeb, a kasnije su se uključili i podcentri Vežica, Pčelice, Rastočine, Oblačić i Pehlin.

PROJEKT ZDRAVE PREHRANE

Cilj:

Pravilnom, kvalitetnom, raznovrsnom i kontroliranom prehranom prvenstveno se zaštićuje zdravlje djece, potiče njihov optimalni rast i razvoj i pridonosi stjecanju pozitivnih prehrambenih navika od najranije životne dobi. Vodimo brigu da prehrana djece o kojoj vrtić skrbi bude raznovrsna, dobro planirana, izbalansirana i estetski osmišljena. Od 1986 godine kada je potpisan prvi ugovor sa tadašnjim ZZZZ Rijeka, intenzivnije se pristupilo uvođenju zdravijih namirnica. Uvedene su zdravije namirnice kao: proso, zobene pahuljice, palenta, leća, pšenične klice, više mlijeka i mliječnih proizvoda, maslinovo ulje, više povrća, polucrni kruh, svakodnevno povrtna juha, domaće namaze... Prateći znanost i njihove preporuke vezano za prehranu djece predškolske dobi i dalje će se raditi na obogaćivanju jelovnika, razvijanju dobrih prehrambenih navika, kao i edukaciji odgojitelja i roditelja.

Zadaće:

- raditi na obogaćivanju dječjih jelovnika i usklađivati prehranu djece s novim prehrambenim preporukama

- prilagođavati prehranu djece preosjetljivu na pojedine namirnice ili oboljelu od nekih kroničnih bolesti kao dijabetes, celijakija i dr.
- promicati uravnoteženu prehranu i unapređivati kvalitetu prehrane s ciljem održavanja dobrog zdravlja i sprečavanja bolesti povezanih s načinom prehrane
- omogućiti svakom djetetu kvalitetnu, raznovrsnu, količinski dovoljnu hranu koja se kontrolira u stručnim institucijama
- raditi na edukaciji odgajatelja, djece i roditelja u odnosu na planiranje prehrane, broja obroka i preporuke u konzumiranju poželjnih i nepoželjnih namirnica za djecu predškolske dobi

Namjena

Prehrana djece u dj. vrtiću provodi se i kontrolira prema zakonskim propisima i "Programu zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjem vrtiću." Osigurava dovoljan unos svih hranjivih tvari koja energetski, hranjivo i zdravstveno odgovara djeci predškolske dobi te utječe na stvaranje i usvajanje pravilnih prehrambenih navika. Odgovori na zahtjeve ciljeva nacionalne prehrambene politike odnosi se na: smanjenje pojave pretilosti i nehranjenosti, smanjenje poremećaja hranjenja i pojave karijesa, osiguravanje zdravstvene ispravnosti i povećanje protoka informacija o prehrani u odnosu na odgajatelje i roditelje. Smjernice koje slijedimo u našem radu su i preporuke vezano za umjerenu konzumaciju zasićenih masti i jednostavnih šećera, a više koristiti namirnice koje sadrže prehrambena vlakna u prehrani djece predškolske dobi.

Nositelji

Odgajatelji, kuharice, ekonomi, zdravstvene voditeljice i nutricionisti NZZJZ Rijeka

Način ostvarivanja

Dječji vrtić u suradnji s ekološkim odjelom NZZJZ Rijeka sastavlja jelovnik 2x godišnje i to: proljeće-ljeto i jesen-zima u 4 tipa, za djecu od 6mj- 12mj i za djecu od 12 mj do polaska u školu. Zalažemo se za zdraviji način proslave rođendana i ostalih proslava u dječjem vrtiću.

Svakodnevno djeci omogućavamo:

- uravnoteženu prehranu kroz 4 obroka
- prednost dajemo svježim i sezonskim namirnicama
- kontinuirano potičemo djecu na usvajanje pravilnih prehrambenih navika
- koristimo umjereno masnoće i slastice
- potičemo djecu na dovoljno uzimanje vode i zdravijih napitaka

Vrijeme ostvarivanja – vremenik

Svakodnevno tijekom pedagoške godine

Način vrednovanja

- 4xgodišnje uzimaju se cjelodnevni obroci na kemijsku analizu i sadržaj prehrambenih tvari te učešće prehrambenih tvari u ukupnoj energetske vrijednosti uzorkovanog obroka,
- 4xgodišnje praćenje mikrobiološke čistoće obroka i posuđa.
- antropometrijsko mjerenje visine i težine djece 2xtijekom pedagoške godine
- kroz praćenje provedbe bitnih zadaća, projekata
- upitnici za odgajatelje i roditelje

9. Posebni programi

PROGRAMI ODGOJA I NAOBRAZBE DJECE PREDŠKOLSKE DOBI S POSEBNIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM POTREBAMA

Obilježja programa

Programi za djecu predškolske dobi s posebnim potrebama u razvoju nastali su na temelju javnih potreba i u Dječjem vrtiću Rijeka provode se za djecu s teškoćama i darovitu djecu. Programi su verificirani su od strane Ministarstva, a usklađeni su s Državnim pedagoškim standardima.

Programi rada za djecu s teškoćama provode se s djecom starosne dobi od tri godine do polaska u školu i to uključivanjem djece u :

1. odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom
2. odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom

Ad 1 U odgojno-obrazovne skupine s redovitim programom uključuju se, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva, mišljenja stručnih suradnika, kao i odgovarajućih medicinskih i drugih nalaza i mišljenja, djeca s lakšim teškoćama koja s obzirom na vrstu i stupanj teškoće, uz osiguranje potrebnih specifičnih uvjeta mogu svladati osnove programa s ostalom djecom u skupini. Bazična pretpostavka programa je inkluzija - pravo djeteta na igru i učenje s vršnjacima tipičnog razvoja, pravo da bude poštovano u cjelini te da mu bude pružena upravo ona vrsta podrške potrebna za razvoj osobnih kompetencija koje mu pomažu da živi kvalitetnim životom i postane ravnopravni član lokalne zajednice.

Ad 2 U odgojno-obrazovne skupine s posebnim programom uključuju se djeca s težim teškoćama kojima se vrsta i stupanj teškoće utvrđuje prema posebnim propisima iz područja socijalne skrbi.

Program ima razvojni karakter, što znači da svako dijete obuhvaćeno programom, počinje od elemenata programa i dostiže razinu u skladu sa svojim individualnim sposobnostima i ograničenjima. Nadalje, program ima karakter istodobne stimulacije motornog, senzornog, govornog, intelektualnog, emocionalnog i socijalnog razvitka. Usporedno sa izvođenjem edukativnih programa djeci se pruža primjerena zdravstvena zaštita, liječenje i terapija kao i socijalna rehabilitacija i zaštita. Tijekom izvođenja cjelokupnog programa značajna je komponenta kontinuirani rad s roditeljima djece s posebnim potrebama. U ostvarivanju programa poštuje se princip timskog i interdisciplinarnog rada.

Cilj cjelokupnog programa je osnaživanje svih aspekata dječje osobnosti: od primjerenog uspostavljanja kontakta s okolinom, izgrađivanja osobne autonomije, stjecanja primjerenih znanja, vještina i sposobnosti , navika, vrijednosti i stavova, do pripremanja za daljnji odgoj i naobrazbu.

Program rada za darovitu djecu provodi se s djecom od pet do šest godina starosti, koju su njihovi roditelji, odgajatelji ili stručni suradnici u vrtiću prepoznali kao potencijalno darovite u logičko-matematičkom području, a stručni suradnici psiholozi potvrdili njihove iznimne intelektualne sposobnosti.

Cilj programa je prepoznavanje i zadovoljavanje specifičnih odgojno-obrazovnih potreba potencijalno darovitog djeteta u maloj skupini (do 10) djece sličnih sposobnosti i interesa.

Namjena programa

U Dječjem vrtiću Rijeka provode se slijedeći programi odgoja i naobrazbe za djecu s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama:

- Program za djecu s cerebralnom paralizom i drugim motoričkim teškoćama
- Program za djecu sa smanjenim intelektualnim sposobnostima (mentalna retardacija)
- Program za djecu s poremećajem autističnog spektra
- Kraći specijalizirani program za poticanje spoznajnog razvoja potencijalno darovite djece

U radu s djecom s teškoćama u razvoju u **redovitim** programima, uz opće ciljeve i zadaće predškolskog odgoja, ostvaruju se i specifični ciljevi i zadaće proizašli iz individualnog odgojno-obrazovnog plana.

Uz opće ciljeve i zadatke predškolskog odgoja, **posebni** programi ranog i predškolskog odgoja djece s većim teškoćama u razvoju predviđaju ostvarenje slijedećih specifičnih ciljeva i zadataka:

- ublažavanje posljedica primarnog oštećenja i sprečavanje nastajanja sekundarnih teškoća
- razvoj očuvanih potencijala kroz rehabilitacijske i rehabilitacijske postupke i tretmane edukacijskog rehabilitatora, logopeda, fizioterapeuta, psihologa
- osiguravanje uvjeta za djelomičnu ili potpunu integraciju u užu i širu socijalnu okolinu
- pružanje stručne pomoći roditeljima i obitelji

U radu s darovitom djecom, uz opći cilj poticanja maksimalnog razvoja svih razvojnih područja, **kraći specijalizirani** program predviđa ostvarenje slijedećih specifičnih ciljeva i zadataka:

- poticanje djeteta na samostalno otkrivanje, razmišljanje, povezivanje, provjeravanje i zaključivanje
- poticanje kreativnog mišljenja i ponašanja
- poticanje socio-emocionalnog razvoja
- pružanje stručne pomoći roditeljima

Nositelji programa

Predškolske programe za djecu s teškoćama u razvoju ostvaruju odgajatelji i stručnjaci edukacijsko-rehabilitacijskog profila raznih usmjerenja (edukacijski rehabilitator, logoped, socijalni pedagog) u suradnji s drugim članovima stručnog tima (pedagozi, psiholozi i zdravstveni voditelji), fizioterapeutima i pomoćnim radnicima za njegu, skrb i pratnju.

Predškolski program za darovitu djecu ostvaruje psiholog, educiran za rad s darovitom djecom.

Način ostvarivanja programa

Programi za djecu s lakšim teškoćama u razvoju u redovitim skupinama provode se u svim podcentrima predškolskog odgoja, posebice u CPO Kvarner/PPO Vežica, CPO Maestral/PPO Belveder, CPO Potok/PPO Drenova, CPO Turnić/PPO Z.Cviić, CPO Zamet/PPO Gardelin. U navedenim podcentrima djeci, roditeljima i odgajateljima osigurana je kontinuirana stručna pomoć i podrška edukacijskog rehabilitatora. Radi zadovoljavanja potreba djece za igrom, istraživanjem, socijalnom interakcijom, rehabilitacijskim i habilitacijskim tretmanom, prostor je strukturiran tako da omogućuje svoj djeci slobodan izbor aktivnosti i individualni rad.

Programi za djecu s većim teškoćama u razvoju provode se u tri Centra predškolskog odgoja u DV Rijeka.

1. Program rada za djecu s cerebralnom paralizom i drugim motoričkim teškoćama provodi se u jednoj skupini CPO Turnić/PPO Krnjevo
2. Program rada za djecu sa smanjenim intelektualnim sposobnostima provodi se u jednoj skupini CPO Kvarner/PPO Veseljko
3. Program za djecu s poremećajem autističnog spektra provodi se u četiri skupine CPO Maestral/PPO Maestral

Program za darovitu djecu provodi se u CPO Maestral/PPO Vidrice.

Programi odgoja i naobrazbe za djecu s posebnim potrebama **s obzirom na trajanje** provode se kao cjelodnevni (u trajanju od 7 do 10 sati za djecu s teškoćama u razvoju) i kao kraći (u trajanju od dva sata jedanput tjedno za darovitu djecu).

Vremenik provedbe

- Tijekom godine praćenjem provedbe bitnih zadaća i razvojnog plana Ustanove i ostvarivanjem individualnih programa rada; skale procjene, upitnici

PROGRAM RADIONICA ZA RODITELJE „RASTIMO ZAJEDNO“

Obilježja programa

Cilj programa radionica je stvoriti poticajno i osnažujuće okruženje u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o načinima na koje žive svoje roditeljstvo i o načinima na koje se odnose prema svojem djetetu; upoznaju bolje sebe kao roditelja te doznaju i za druge moguće načine odnošenja prema djetetu.

Zadaće programa obuhvaćaju upoznavanje sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta, podršku roditeljstvu na dobrobit djeteta (i roditelja), preispitivanje vrijednosti u podlozi vlastitog roditeljstva te učenje o potrebama djece i roditelja i načinima njihovog zadovoljavanja.

Namjena programa

Program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ nastao je kao dio Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo Ureda UNICEF-a - „Prve 3 su najvažnije“, a namijenjen je roditeljima najmlađe djece u dobi do četiri godine života.

Nositelji programa

Radionice provode posebno educirani voditeljski timovi stručnjaka za podršku ranom razvoju (dvije ili tri voditeljice različitih profila- psiholog, pedagog, edukacijski rehabilitator, odgajatelj).

Način ostvarivanja programa

Program radionica za roditelje „Rastimo zajedno“ provodi se u jedanaest radionica, jednom tjedno u trajanju od dva sata.

Vrednovanje

Vrednovanje se temelji na kvalitativnim i kvantitativnim podacima prikupljenim od roditelja i voditelja tijekom i po završetku programa. Svaka je radionica podložna vrednovanju u okviru kojeg se analiziraju izvještaji voditeljskih timova o vlastitom iskustvu svake aktivnosti te percipiranom iskustvu roditelja. Roditelji sudionici ispunjavaju upitnik za roditelje prije i poslije cijelog ciklusa radionica, kao i Evaluacijski upitnik po završetku ciklusa radionica.

10. Sigurnosno zaštitni i preventivni programi

U našem vrtiću provode se pod nazivom „**Odgaj za zdrav i sretan život**“

Cilj:

- Zaštita sigurnosti i zdravlja djece, poticanje samozaštitnog odgovornog ponašanja i svjesnog izbjegavanja rizika, osnaživanje djeteta za sigurno ponašanje
- Afirmacija potencijala djeteta i izgrađivanje osobe koja poštuje ljudska prava i humane vrijednosti

Sigurnost djece kao profesionalna obveza zaposlenika regulirat će se funkcionalnim mjerama sigurnosti, usklađenih sa zakonskom regulativom, posebnostima ustanove i programskim okvirom. Bitne zadaće odgojno obrazovnog rada planirat će se, ostvarivati i valorizirati u svjetlu Konvencije o dječjim pravima.

Ciljevi ovoga programa ostvarivat će se kroz nekoliko razina:

ODGAJATELJI:

- Timskom suradnjom odgajatelja i stručnih suradnika utvrditi rizike i procijeniti postojeću situaciju s obzirom na sigurnost djeteta u vrtiću ;
- U okvirima stručnog usavršavanja odgajatelja dati prednost temama koje su usklađene s ciljevima ovoga Programa;
- Uključiti odgajatelje u izradu protokola postupanja u rizičnim situacijama

DJECA:

- Kroz odgojno obrazovne sadržaje i projekte osnaživati dijete u odgovornom i samozaštitnom ponašanju (razvoj pozitivne slike o sebi, stjecanje socijalnih vještina u smislu samozaštite, odupiranja nasilnom ponašanju, odgoj za i o dječjim pravima, odgoj za zdrave stilove života itd.)

RODITELJI:

- Informiranje roditelja o sigurnosno zaštitnim programima u dječjem vrtiću, utvrđivanje prava, obaveza i odgovornosti svih sudionika;
- Pružanje podrške i jačanje roditeljske kompetencije u području odgoja i poticanja dječjeg razvoja s ciljem sigurnog i sretnog odrastanja (uključivanje roditelja u neke odgojno obrazovne sadržaje s djecom, edukativni rad s roditeljima- tematske radionice i predavanja, individualni savjetodavni rad itd.)

KOORDINATORI PROGRAMA:

- međusobno povezivanje svih relevantnih nositelja Programa
- izrada plana i zadaća po radnim grupama (protokoli postupanja)
- suradnja s radnim grupama, objedinjavanje izrađenih protokola i osiguravanje dostupnosti zaposlenicima
- praćenje primjene donesenih protokola, suradnja s ravnateljicom DV Rijeka (usklađivanje sa zakonskom regulativom, nadzor, poštivanje dogovorenih rokova itd.)
- suradnja s vanjskim institucijama i suradnicima
- valorizacija Programa (izvješća i rasprava na sastancima radne grupe)

FIZIČKA SIGURNOST DJETETA:

- utvrđivanje i pridržavanje jasnih pravila u vezi dovođenja djeteta u vrtić i dolaska po dijete (utvrđeno Ugovorom)
- Kod boravka djece izvan vrtića, šetnje, posjete, izleti, zimovanja, ljetovanja (s aspekta fizičke sigurnosti: broj odraslih osoba u pratnji, izbor prevoznika uz suglasnost roditelja...)

UTVRĐIVANJE POSTUPAKA KOD RIZIČNIH SITUACIJA:

- Nedolazak roditelja po dijete nakon radnog vremena vrtića;
- Bijeg djeteta iz vrtića;
- Kretanje nezaposlenih osoba po vrtiću;
- Potreba za evakuacijom djece (npr. plin, požar, potres...)

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA DJETETA:

- Povrede djece (Protokol postupanja kod povrede djece)
- Postupanje kod epidemija
- Postupanje kod bolesnog djeteta
- Standardi higijene i čistoće unutaršnjeg i vanjskog prostora

ZAŠTITA DJETETA OD ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA:

- Sumnja na zlostavljanje i zanemarivanje
- Diskretni osobni zaštitni postupci (obiteljski rizični čimbenici, borba roditelja za skrbništvo nad djetetom, psih. bolesti roditelja ...)
- Sprečavanje zloupotrebe vizualnog materijala snimljenog u vrtiću (fotografiranje djece, video snimke, objavljivanje materijala...)

SUSTAVNA EDUKACIJA ODGAJATELJA I STRUČNIH SURADNIKA:

- CAP program
- Timovi za provedbu CAP programa (Željka Maričić, psih.; Ljiljana Brašnić, psih.; J. Kozlov, psih.; Davorka Mesaroš, ped.; Smiljka M. Marangoni, vms. ; Gorica Simčić i Marija Katalin, odgojiteljice)
- Agresivno dijete u vrtiću – nositelj Lahorka Jurčić, psih.
- Krizne intervencije – nositelji: sekcija psihologa PGŽ

Koordinatorica je Programa stručna suradnica pedagoginja Davorka Mesaroš, prof.

11. Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnom pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Jedna od temeljnih vještina koje bi dijete trebalo početi stjecati u najranijoj dobi jest naučiti kako dobiti ono što želi i treba, a da pri tom ne ugrozi potrebe i prava drugih u zajednici. Konvencija o pravima djeteta nalaže da svako dijete ima pravo na najbolje temelje u životu i obvezu odraslih da djeci osiguraju to pravo.

Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtjeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanova i svih njihovih članova, na osvješćivanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove.

Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvješćivanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre

prakse, određivanje prioriteta, pronalaženje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja.

Postoji nekoliko načina/modela samovrednovanja i vrednovanja sustava predškolskog odgoja i obrazovanja od kojih je svaki primjenjiv ovisno o kontekstu ustanove.

➤ ISSA-ina definicija kvalitetne pedagoške prakse opisuje sedam područja rada i u cijelosti se usredotočuje na akcije praktičara odnosno pedagoški proces:

1. Interakcija,
Kroz interakciju sa svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa omogućiti djeci sudjelovanje, učenje i razvoj svih njihovih potencijala,
2. Obitelj i zajednica,
Razvijanje partnerstva s članovima obitelji i zajednice uključujući ih na različite načine u život vrtića,
3. Inkluzija, različitost i demokratske vrijednosti,
Pružanje jednakih mogućnosti za učenje i sudjelovanje u životu vrtića razumijevanjem, prihvaćanjem i uvažavanjem različitosti,
4. Procjenjivanje i planiranje,
Sustavno pratiti razvojni napredak, procese učenja i postignuća svakog djeteta te na osnovu dobivenih podataka planirati poticaje za daljnji razvoj uz kontinuirano poticanje razvoja vještina samoprocjenjivanja,
5. Strategije poučavanja,
Strategijama stvaramo prilike za formiranje, izražavanje i promjenu vlastitog mišljenja, stvaranje izbora, donošenje odgovornih odluka, te za postizanje dogovora,
6. Okruženje za učenje,
Kreiranje sigurnog i poticajnog okruženja u kojem se djeci nude razvojno primjereni materijali, aktivnosti i situacije za učenje,
7. Profesionalni razvoj,
Unapređivanje profesionalnog rada svih djelatnika vrtića aktivnim sudjelovanjem s ciljem cjeloživotnog učenja.

➤ Ključna područja vrednovanja (prijedlog prema M. Ljubetić, 2009):

1. Filozofija, stajališta i vrijednosti ustanove,

- Jačanje kapaciteta ustanove da sama sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru,*
2. Stil upravljanja u dječjem vrtiću, izgradnja zajedničke vizije te uloge čimbenika odgojno-obrazovnog proces,
Razvijanje strategije angažmana, a ne kontrole,
 3. Kvaliteta odnosa (na svim razinama u dječjem vrtiću i izvan njega) i načini rješavanja problema,
Podizanje razine kvalitete komunikacije, preuzimanje sve veće odgovornosti za kvalitetu odnosa, razvijati spremnost za timski rad, poticati uključenost svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa,
 4. Prostor i materijalno okruženje (materijalizacija odgojne filozofije dječjeg vrtića),
Oblikovanje prostorno-materijalnog okruženja za življenje i učenje koje omogućava komunikaciju i socijalnu interakciju djece i odraslih u dječjem vrtiću te omogućava: slobodu izbora, samostalnost, kretanje, kreativnost, vlastiti tempo učenju....
 5. Zdravstveno-higijenski uvjeti rada i sigurnost,
Planiranje prehrane u skladu s preporukama stručnjaka, čistoću i urednost ustanove, sigurnost unutarnjih i vanjskih prostora ustanove te na provedbu sigurnosnih mjera,
 6. Kurikulum predškolskog odgoja te učenje djece i odraslih,
Osvješčivanje, uvođenje promjena, analiza rezultata, praćenje, inoviranje, transformacija vrtića u zajednicu koja uči
 7. Odnosi/partnerstvo obitelji, vrtića i lokalne zajednice
Shvaćanje roditelja i članova lokalne zajednice kao ravnopravnih partnera u odgoju i obrazovanju djece, djelatno uključivanje roditelja i svih čimbenika u sukonstrukciju vrtićkog kurikulumu,
 8. Ljudski resursi,
Uočavanje elementa zadovoljstva poslom, procjenjivanje kompetentnosti u radu s djecom, roditeljima i kolegama te želju za kontinuiranim usavršavanjem.
 9. Proces praćenja i vrednovanja,
Osviješčivanje dobrih i loših segmenata rada, zadovoljstvo kvalitetom rada, spremnost za prihvaćanje i iznošenje dobronamjernih primjedaba o radu, otvorenost ustanove za razgovor o kvaliteti, procjenjivanje osobnog doprinosa kvaliteti rada ustanove te elemente stavova o procesima vanjskog vrednovanja i samovrednovanja.

Pristupi, postupci i kriteriji vrednovanja ovise o svrsi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, ali i uvjetima u kojima se ostvaruje.

Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutarnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja.

Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvješćivanje svojih djelatovnih/nedjelatovnih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. U skladu s navedenim nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

12. Etički kodeks

Etičkim kodeksom Dječjeg vrtića Rijeka utvrđuju se pravila dobrog ponašanja radnika Dječjeg vrtića Rijeka koja se temelje na normama međunarodnog i unutarnjeg prava kao i normama koje nisu izražene pravnim propisima, a nužne su za etično postupanje, moralnom sustavu i načelima profesionalne etike.

Svi radnici Dječjeg vrtića Rijeka trebaju se pridržavati Etičkog kodeksa u svome profesionalnom radu, javnom djelovanju prema djeci i roditeljima/starateljima, poslovnim suradnicima, javnim tijelima i institucijama, osnivaču i Ustanovi te u međusobnim odnosima.

Korisnici usluga i druge osobe putem Etičkog kodeksa mogu se upoznati s pravilima ponašanja koja imaju pravo očekivati od radnika Ustanove te su dužni postupati sukladno njegovim odredbama.

Kodeks predstavlja moralnu obavezu, a njegova načela su skup smjernica za uzoran i profesionalan rad, prema načelima:

- 1. Načelo zakonitosti, profesionalnosti i stručnosti**
- 2. Načelo uvažavanja ljudskih prava**
- 3. Načelo poštivanja integriteta i dostojanstva osobe**
- 4. Načelo jednakosti i pravednosti**
- 5. Načelo objektivnosti**
- 6. Načelo samostalnosti rada**
- 7. Načelo povjerljivosti, tajnosti i zaštite podataka**
- 8. Načelo transparentnosti, razmjenjivanja informacija i iskustava**
- 9. Načelo poštenja i odgovornosti u radu**
- 10. Načelo mirnog suživota**
- 11. Načelo zaštite osobnog ugleda, struke i ugleda Ustanove**